

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő
Vidékre negyedévre 8 „

A karteltörvény.

Abban az órában, mikor a parlament szétment a háromhónapos vakációra, az igazságügyminiszter nyilvánosságra hozta a karteltörvény tervezetét. A címe a következő: Törvényjavaslat a gazdasági verseny szabadságát korlátozó megállapodásokról.

A cím kifejezi a tartalmat. Csak korlátozó megállapodásokról beszél, de nem azok megakadályozásáról, vagy megszüntetéséről. Szkeptikusak vagyunk a kartelek megrendszabályozása tekintetében. A törvénytervezet szaporodni fog néhány oldallal, lesz egy deklaratív törvényünk, amely bizonytalan módon ingadozik a szükséges és megengedett s a kártékony és meg nem engedett kartel fogalmi meghatározása között, de azt a célt, amelyet maga elé tűzött, ez a törvénytervezet nem fogja elérni.

Legyünk vele tisztában: semmiféle karteltörvény, vagy rendelet nem felelhet meg a céljának. Aki azt hiszi, hogy a gazdasági élet alakulásai papírtörvények korlátai közé szoríthatók, hiu illúziókban ringatja magát. Minden karteltörvény-és rendelet csak a közhangulatnak tett koncesszió, amely elveket juttat kifejezésre, megnyugtat bizonyos köröket, lecsillapít bizonyos hangulatokat, de azt a valamit, amit a közvélemény a kartelek visszaéléseinek nevez, meg nem szüntetheti.

Mert mi a kartelnek célja? A vállalatok rentabilitásának fokozása és nagyobb üzleti haszon elérése. Hogy ezt a kartel milyen módon akarja elérni, a beszerzés egyszerűsítésével, a termelési költségek leszállításával, az eladási területek rayonizálásával, eladási és hitelfeltételek megállapításával, vagy egyszerűen az árak emelésével, a lényeg szempontjából teljesen közömbös. Es nincsen a világnak az a kartelbizottsága, vagy kartelbírója, amely megnyugtató módon meg tudja állapítani, hogy mikor jogosult a kartel és mikor nem. Nincsen az a hatósági szerv, amely választ tudna adni arra a kérdésre, hogy mely pontig szolgálja a kartel a köztérkébe tartozó vállalatok egzisztenciájának biztosítását és mely ponton válik ugynevezett illegitím haszonnak forrásává.

Hogy ebben mennyire igazunk van, azt legjobban mutatja az idegen államok karteltörvényhozásának példája. Nem sok olyan ország van, amely meg akarta rendszabályozni a karteleket, az igaz. A legtöbb visszaretentek a kérdés nagyon komplikált voltától és a megoldás lehetetlenségétől. De a példák még így is nagyon sokat mutatnak. Mely államoknak vannak karteltörvényei? A legelső ország, amely meg akarta rendszabályozni a gazdasági verseny szabadságát korlátozó megállapodásokat, az Egyesült Államok volt. És ha azt nézzük, hogy sok leghatalmasabbak, a kartellek, ringek, trösztök, poolok és hasonló alakulások, azt látjuk, hogy az Egyesült Államokban. Pedig ott a törvény kimondotta még azt is, hogy az ilyen

alakulások több állam területére nem terjedhetnek ki. És erre mi történt? Alakítottak annyi formailag független részvénytársaságot, amennyire éppen szükség volt és ezek a részvénytársaságok látszólag függetlenül, központi direktívára dolgoznak.

Németországban a közhangulat nyomása alatt 1923-ban birodalmi rendeletet bocsátottak ki, amely elrendeli minden kartelnek és kartelszerű megállapodásnak a berlini kartelhivatalnál való bejelentését. Ez a kartelhivatal, akárcsak a magyar törvénytervezet Kartellügyi Országos Bizottsága, fel van jogosítva az üzleti könyvek, levelezések megtekintésére és a kartelekhez tartozó vállalatok ügyvitelének ellenőrzésére. Az eredmény ugyanaz, mint az Egyesült Államokban. 1923 óta a kartelhivatal feljelentés alapján alig egy-két esetben járt el, de eljárásainak nem volt eredménye és az

egész kontinensen Németország karteljei a leghatalmasabbak. Sőt mi több, hallgatolag maga a birodalmi kormány is támogatja a kartelleket és tudomásul veszi, hogy a német vállalatok francia és angol vállalatokkal lépnek érdekösszebe, hogy versenyképességüket ezáltal biztosítsák.

Azt mondja a magyar törvénytervezet, hogy a kartel csak akkor érvényes, ha szerződési feltételeit írásba foglalták és a szabadalmi bíróságnak bemutatják. Nos, mi történik, ha a feltételeket nem foglalták írásba és nem mutatják be a szabadalmi bíróságnak? Mi történik például, ha összeül három ur klubjának zóldasztalánál, vagy egy vendéglő fehérasztalánál és úgy felosztják egymás között Csonkamagyarországot, mint ahogy kéregetés szempontjából az egyszerű turóci koldus odaadta négy fiának Felsőmagyarországot, Dunántúlt, Duna Tiszaközét és

Tiszántúlt Erdéllyel egyetemben? Vajjon lesz-e rá mód, hogy a törvény belevatkozzék, ha az egyik gyáros azt fogja írni a vevőnek, hogy sajnálja, de a jelen pillanatban nem tud neki szállítani? Vajjon meg lehet-e akadályozni, hogy írásbeli megállapodás nélkül is a termelő vállalatok ugyanazon, vagy megközelítőleg azonos árakon hozzák cikkeitet forgalomba? Aki ezt meg akarja akadályozni, annak az ármáximalást is bele kell illeszteni a programjába, már pedig, hogy az ármáximalást mit jelent, azt nagyon jól tudjuk a háborús és háboru utáni esztendő emlékeiből.

A gazdasági nyomorúság esztendeiben nagyon megértjük a kartellek megrendszabályozására irányuló törekvést. Ennek a törekvésnek a honorálása esetleg levezetője lehet a háborgó áramlatoknak és indulatoknak.

Három héten belül megtörténik Bajaszentistvának Baja városába való beolvasztása ünnepélyes aktus kíséretében.

Megváltozott a szentistváni hangulata a várossal szemben. — Alig várják, hogy bekövetkezzék az átcsatolás. — A belügyminiszter az átcsatolásról szóló törvényjavaslat parlamenti tárgyalásán bejelentette, hogy Baja városa természetszerűleg titkosan fog szavazni a választásoknál.

Bajaszentistván községnek Baja városába való beolvasztásáról szóló törvényt úgy az országgyűlés, mint az országgyűlés felsőháza elfogadta. Evvel a két fontos aktsual ez a törvényjavaslat törvényerőre emelkedett. Most már csak a kormány szentesítése és a törvénynek kihirdetése van hátra, ami ugy következik be, hogy a legfelsőbb szentesítést nyert törvény megjelenik a hivatalos lapban és a törvénytarban.

Amint a törvényhozó testület alsóháza letárgyalta ezt a törvényjavaslatot s annak eredményéről a Független Magyarorságból értesültek a bajaszentistvániak, — egyszerre megváltozott a hangulat a községben. Bajaszentistván község lakosságának többsége, de főleg az intranzigens disszidensek azonnal megváltoztatták eddigi túlzó magatartásukat. Más szelek fujdogáltak. Belátták, hogy hiába hadakoznak a város ellen és saját jól felfogott érdekeik ellen. Lecsendesedtek, mert rájöttek, hogy a sors az átcsatolás formájában gyorsvonaton száguld feléjük és ők nem szállhatnak szembe a parlament akaratával: a törvényvel.

Ma már az a helyzet Bajaszentistvánban, hogy nemcsak belenyugodtak a megváltoztathatatlanba, hanem alig várják, hogy az átcsatolás aktusa mielőbb bekövetkezzék. Szinte türelmetlen a lakosság a bizonytalan várakozástól, mert kíváncsiak, mi lesz a volt község új városrész neve, mi fog történni velük, a községgel, hogyan vezetik be Bajaszentistvánra a város önkormány-

zati impériumát, mi lesz az új helyzet s általában milyen változásokat fog hozni minden téren.

Tagadhatatlan, hogy Baja városa igen gavallér gesztust mutatott Bajaszentistván felé akkor, amikor a törvényhatósági bizottság legutóbbi rendkívüli ülésén dr. Vojnics Ferenc polgármester bejelentette, hogy az elfogadott iskolaépítési tervet keretében 120,000 pengő fedezettel Bajaszentistván községben új elemi népiskolát és óvodát fog építtetni még az idén, ha sikerül az államosítást azokra is kiterjeszteni. A szentistvániak láthatják ebből is, hogy Baja városa olyan időben siet a község népoktatási kulturájának segítségére és annak megalapozására, amikor még a községből egy fillér bevétele nem volt a városnak. Vagyis megdől az eleinte városellenes disszidenseknek az a vádja, hogy Baja városa ki akarja használni a községbe-lyeket.

Az átcsatolásról beszélgetést folytattunk dr. Puszkás Dezső helyettespolgármesterrel, aki ezeket mondotta:

— Hogy mikor következik be az átcsatolás pontosan, azt egyelőre még senkinek sem tudja. Minden bizonnyal azonban vagy július hó végén, vagy augusztus hó elején. Az átcsatolás aktusa valószínűleg a belügyminiszter kiküldöttének jelenlétében történik s jelen lesz annál a Pestvármegye és a kalocsai járás kiküldötte és a község volt képviselője is.

— Ünnepélyes aktus kíséretében fog

végbemenni az átcsatolás, illetve a volt községnek a város által való birtokbavétele. Ami Bajaszentistván községének volt, az a városra száll át, mert a volt közsületnek az új közsület az örököse. Az átvétel alkalmával bevezetjük Szentistván városrészbe — ez lesz az új külvárosi városrész neve — a város szabályrendeleteit, illetve azok érvényét Szentistván területére is kiterjesztjük. Ez nem jelentős aktus, mert hiszen a szentistváni, illetve pestvármegyei és bajavárosi szabályrendeletek közt alig van különbség. A lakosságunk nem kell a városi statutumokat külön tanulmánytárgyává tennie, mert hiszen eddig is az volt a szokás, ha egy külföldi, például osztrák állampolgár felvette a magyar állampolgárságot, vagy belépett a város kötelekébe, annak sem nyomták kezébe az összes törvényeket és rendeleteket átstudiózós végett.

— A városnak intézkednie kell a községi alkalmazottak átvételéről, ezt már magával hozza az etika s egyúttal intézkednie arról, hogy bizonyos hivatali kirendeltségeket krelál Szentistvánban: úgy minden valószínűség szerint anyakönyvi hivatali és adóhivatali kirendeltséget is.

— Az új helyzet választások szempontjából való kerületi beosztást illetőleg lesz más. Az új városrésznek az országgyűlési képviselőválasztást illető beosztását a belügyminisztérium készíti el: a törvényhatósági választást illetőleg való beosztását pedig Baja város törvényhatósági bizottsága.

— A városházán folyik a munka arra az esetre, ha a község átcsatolása bekövetkeznék. Már most is minden elő van készítve...

***
Az országgyűlésen akkor, amikor az átcsatolásról szóló törvényjavaslatot letárgyalták és elfogadták, a vita utolsó szónoka dr. Scitovszky Béla belügyminiszter volt, aki a választókerületi szempontból való átcsatolás kérdésében ezt mondotta: „lehetően volt az, hogy Bajaszentistván község az átmeneti időben is a régi választókerületben

Az ajándék fényképezőgépek megérkeztek,

szétosztásuk az ismert módon megkezdődött. **Bárki kaphat belőle a**

Városi Drogériában, Baja Vörösmarty Mihály-utca 1. szám. — Telefon 350.

Szőlőben és gyümölcsösben fellépő lisztharmat betegség ellen kedvezményes áru SULFAROLT-t használjunk, melyet fél százalékos arányban a bordói léhez keverünk. Főraktárban beszerezhető:

Városi Drogeriában Baja,
Vörösmarty Mihály-u. 1. — Tel. 350.

maradjon, mert Baja város törvényhatósági jogu város lévén, elképzelhetetlen, hogy az abba bekebelezett terület más választókerületet képezzen, mint Baja városát. Ennél a kérdésnél kétféleképpen szavazott volna a város közönsége: az egyik nyíltan szavazott volna és most természetesen titkosan fog szavazni. Vaskuton nyílt lesz a szavazás, mert nem tartozik Bajához."

A belügyminiszter ezen kijelentése tehát tulajdonképpen annak a nagyjelentőségű reformnak a bejelentése, hogy az új választójogi törvény során a titkos szavazást Baja törvényhatósági jogu városra is kiterjesztik, amint hogy ezt már hónapokkal ezelőtt bejelentették olvasóinknak.

Az átszótolás azért mégis sok dolgot ad a közigazgatásnak. Bár Szentistván telekkönyve most is Baján van, de azért így is sok terület ügye lesz telekkönyvileg rendezendő s így a község tulajdonát képező 350 kat. hold földet is át kell írni a város közönsége nevére. A szentistvániak ezzel nem rövidülnek meg, mert hiszen ők is a város közönségét alkotják.

A törvény szerint minden terület lakosságának képviseletet kell nyernie az önkormányzatban. Meg kell tartani a törvényhatósági választásokat is ezen a területen. Itt is érdekes helyzet áll elő s erről is külön törvényt kell alkotni. Az 1929 évi XXX. tc. — az új közigazgatási törvény — Baja város képviseletestületének összeállításáról úgy intézkedik, hogy 48 választott és 48 viriliss választott képviselőből áll az egyéb címeken való bizottsági tagokon kívül: vagyis 96 választott polgárból. Most azonban törvénnyel kell intézkedni, hogy ezt a számot felemeljük a volt község képviseletére végett. Ezt a póttörvényt azonban utólag hatályon kívül kell helyezni, mert nem valószínű, hogy a törvény azt a kivételt teszi, hogy a 27—28.000 lélekszámmal bíró Baján több bizottsági tagot engedélyezzen, mint az 50.000 lakossal bíró Pécs városában. A mostani arány az, hogy minden 250 lakóra jut egy választott viriliss s általánosan választott bizottsági tag. Ez pedig azt jelenti akkor, hogy Szentistván 3500 lakósa 14 bizottsági tagot küld összesen a törvényhatósági bizottságba s az esetben Baján 110, míg Pécsen csak 96 választott bizottsági tag lenne.

Rendezendő az egyházi képviselet kérdése is, mert a törvény szerint felekezeti képviselet címén a város területén lévő három legnagyobb plébánia plébánosa hívandó be a törvényhatósági bizottságba, már pedig a szentistváni plébánia nagyobb, mint a kiscsávolyi plébánia.

A m. kir. államrendőrség hatáskörét is egyidőben kiterjesztik Szentistvánra, ahonnan kivonják a csendőrséget. A bajai rendőrkapitányság valószínűleg laktanyakirendeltséget állít fel Szentistvánra.

Walko Lajos külügyminiszternek, Baja országgyűlési követének látogatása Baján.

Az országos politikai szünet bekezdésével időt szakít most dr. Walko Lajos külügyminiszter, hogy meglátogassa Baja városát. A hét keddjén, vagy szerdáján lejön okvetlen Bajára s keresni fogja az érintkezést Baja egész társadalmával.

Az eddigi tervek szerint tisztelegni fognak előtte csoportosan a törvényha-

tóság, a különböző foglalkozási ágak törvényes, vagy társadalmi szervezetei.

Fogadni fog ezenkívül mindenkit a miniszter, aki tőle a főispáni hivatal útján kihallgatást kér. Akik tehát magánügyeikben kihallgatást óhajtanak, forduljanak közvetlenül dr. Arnold Sándor főispáni titkárhoz, még pedig akár személyesen, akár telefonon.

Az idén október végén rendezik meg a Magyar Hét-akciót.

A kereskedelmi minisztériumban a második Magyar Hét megrendezése ügyében a gazdasági érdekeltségek bevonásával értekezletet tartottak, amelyen a hivatalos tényezőknön kívül részt vettek a budapesti kereskedelmi és iparkamara, a GyOSz és a magyar gyáripar szakmai érdekképviseletének összes vezetői. Az értekezlet nagy lelkesedéssel magáévá tette a miniszter javaslatát és elhatározta, hogy a magyar gyáripar — támaszkodva a kereskedelmi és iparkamarák, a kézművesipar és a hazafias magyar kereskedőtársas-

dalom már ismételtelen felajánlott lelkes közreműködésére — a Magyar Hét-akciót október második felében ez évben újból megrendezi.

A Magyar Hét országos akció lesz. A központi rendezés munkálatait a vidéki kamarák, a gyári és kézműipari valamint a kereskedelmi érdekképviseletek megbízottainak szoros közreműködésével a kamara osztályaként működő Budapesti Nemzetközi vásár irodája útján ezuttal is a budapesti kereskedelmi és iparkamara látja el.

Fővárosi lapok a bajai Posztógyár üzembehelyezéséről.

A Független Magyarország az utóbbi napokban több cikkben foglalkozott a Bajai Posztógyár üzembehelyezésének előkészítésével, Most ugyanevvel a kérdéssel foglalkoznak a fővárosi lapok is. Az Est közgazdasági rovatában ezeket írja: Ismét üzembe helyezik a Bajai Posztógyárat. A bajai posztógyárat néhány hónap előtt leállították, mert nem volt elég nagy a fogyasztás. Ez munkanélküliséget hozott magával s úgy

a polgármester, mint a főispán arra ösztökélte a kormányt, hogy a gyár üzembehelyezése érdekében áldozatoktól se riadjon vissza. Ugy halljuk, hogy a Maktár hajlandó a gyárat megindítani, mert közben nagyobb közszállításra kapott a vezetőség biztató ígéretet és ezzel ismét lehetővé van téve, hogy a sok száz munkást foglalkoztató gyár megint dologba fogjon.

A bajai izr. polgári leányiskola ügye a városi közigazgatási bizottság előtt.

Az új tanévben megnyílnak a 8 osztályos elemi iskolák hetedik osztályai. Szeptember 1-én megnyílik az állami kiegészítő gyógypedagógiai népiskola és a gazdasági szaktanitós népiskola.

A városi közigazgatási bizottság mult heti ülésén Ruzsák Károly kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a mult hónap második felében a bajai elemi iskolákban az évszázó vizsgálatokat és ezeket követően az évszázó ünnepélyeket megtartották.

Az évszázó ünnepélyek általában messze kiemelkedtek a megszokott keretektől. A gazdag rajz, írás, kézimunka-különítmények és a bemutatott tornagyakorlatok mellett mindenik iskola a nemes versenyben iparkodott személtelket gyönyörködtetve, bizonyosságot tenni arról az önfeláldozó munkáról, amely népiskoláinkban az új nemzedék nevelése érdekében folyik.

Ugyancsak igen kedves ünnepségek keretében szünetelték be az egész évi fázisokról a mult hónap végén óvodáink is. Ugy az iskola, mint az óvodai ünnepségek iránt az érdeklődés a szülők részéről meglepően szép volt.

Junius hó 28—30-án a beiratások — most már általában a körzet beosztásoknak megfelelően — megtörténtek.

A beiratkozási eredmények egyáltalában nem kielégítőek. A szülők még ma sem veszik komolyan a junius hó végi népiskolai beiratásokat. Tehát az a cél, amelyet a junius hó végi beiratásokkal elérni szándékoztak, még ma sem valósítható meg. A tanerők, osztályok beosztása a rendes beiratások után nem eszközölhető, miért is a szünet folyamán a tanmenetek és órarendek sem készíthetők el.

A beiratásokkal kapcsolatban jelentette, hogy az elemi népiskolai beiratási díjak szabályozásáról szóló 1930 évi VII. t. c. életbe lépett. A törvény értelmében minden elemi népiskolába felvett tanuló után az 1930—31 tanévről 1 pengő beiratási díjat kell fizetni. A fizetés alól szegénység címén a fel-

nyolc-osztályos elemi népiskolának szervezési munkálatait befejezván, a hetedik osztály minden valószínűség szerint már a jövő tanévben megnyílik a józsefvárosi és esetleg a szállásvárosi állami elemi iskolákkal kapcsolatban.

Rámutatott arra, hogy a nyolc osztályos elemi népiskola a közép és középfokú iskolák benépesedését egyáltalán nem érinti. A nyolcosztályos elemi népiskolák 7—8-ik osztályába csak azok a tanulók iratkoznak be, akik a hat elemi osztály bevezetésével különben a továbbképző (ismétlő) iskolában folytatnák csak a tanulást.

Hogy pedig a hat elemi osztály bevezetésével szerzett tanultságot ma már különösképpen a városi lakosság nem tartja az életre elégségesnek, a legszembetűnőbb bizonyítja az, hogy az érdekelte szülők készséggel adták beleegyezésüket, a gyermekek pedig örömezzel jelentkeztek a 7-ik osztályba való felvételre.

Az iskolátogatások során külön megkérdezte Ruzsák tanfelügyelő a 7-ik osztályba jelentkezőket, hogy vajon, ha a 7-ik osztály nem lenne megnyitható, járnának-e más iskolába. A jelentkezett tanulók kivétel nélkül kijelentették, hogy ha nem lesz meg a nyolc osztályos népiskola, úgy ők is a továbbképzőbe járnak.

Az élet követelte, az élet parancsolta nagyobb művelődési igényt és a szükség a legnagyobb propaganda a nyolcosztályos népiskola mellett.

A nyolcosztályos elemi népiskolán kívül ugyancsak megnyílik szeptember hó 1-én az állami kiegészítő népiskola is. És mert megkapta a tanfelügyelőség már a vallás és közoktatásügyi minisztertől az elvi hozzájárulást a gazdasági szaktanitós népiskola létesítése iránt tett javaslatához is. Baján rövid időn belül három olyan intézményt szervez meg a tanfelügyelőség, amelyek nemcsak a népoktatási intézetek számát emelik hárommal, hanem amelyek a városi folyton fokozódó népkulturális igényeket is erőteljesebben kielégíthetik.

Baja, mint gabonabevásárlási központ.

Holnap vagy holnapután életbelép a boletta törvény s ez a törvény előreláthatólag új korszakot nyit meg Baja város történetében.

Ennek a törvénynek a keretében óhajta a kormány kiépíteni azokat a szervezeteket, melyek hivatva lesznek a gazdasági érdekek megvédésére s a gazdákat a gabona áresésével járó katasztrófától megmenteni.

Az állam gabonabevásárló főbománnyosságot állít fel s azok révén a budapesti árhoz igazouva felvásárolja a piacra kerülő gabonát. Így akarja megakadályozni, hogy a gazdák a falvakban részint az árak iránti tájékozatlanságból, részint verseny hiányában piaci áron alul legyenek kénytelenek eladni gabonájukat.

Az első főbizományosságot Baján állítja fel a kormány. Itt a Bajai Önszegélyző Szövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja vállalta a főbizományossági képviseletet. A gabonaosztály élére sikerült is megnyerni a helybeli gabonakereskedelem egyik kiváló exponensét, akivel a

Schön és Bajai autóüzlet

Mátyás kir.-tér 6. Shell Kőolaj r.-t. képviselete. Telefon 382.

Chevrolet, Studebaker, Buick, Ford autók.
Chevrolet service autókalkatrészek.

Michelin és Royal Cord autógummik képviselete. — Világhírű Shell gyártmányok: Petroleum, 734-es benzin, motalkó, gázolaj, Hengerolajok, gépolajok, speciális autólajok.

V o i t o l
az autólajok királya.

tárgyalások teljes befejezés előtt állanak.

Tegnap este dr. Vojnics Ferenc polgármester telefonon beszélt dr. Walkó Lajos külügyminiszter, országgyűlési képviselővel, aki közölte, hogy sikerült Bud János kereskedelmi miniszterrel megegyezni, hogy Baján építik fel az első nagyobb gabonarakartárt a Dunaparton 100.000 pengős költséggel.

Egyébként a fővárosi lapok is hozták már a hírt, hogy az idén csupán Baján épül nagyobb raktár.

Közölte dr. Walkó Lajos külügyminiszter azt is, hogy ez az építkezés csak kezdete, magja egy további akciónak s remélhető, hogy annak révén Baja visszanyeri régi fontosságát a gabona kereskedelem terén.

HIREK.

Leszállították a Budapest-Baja között közlekedő hálókocsok pótdíjait. Az államvasutak igazgatósága közölte, hogy a Budapest keleti pályaudvar és Baja között közlekedő 920 és 919 számú vonatokkal közlekedő Máv. hálókocsok pótdíját július 10-től kezdődően a hálókocsoknak az utazó közönség részéről való könnyebb igénybe vétele céljából az első kocsiosztályban 7 pengő 20 fillérről 6 pengőre, a II. kocsiosztályban pedig 6 pengőről 4 pengő 50 fillérré szállították le.

Eljegyzés. Engelmann Mária (Baja) és Goldberger Sándor (Budapest-Baja) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett)

Magyar fűrdőzők Várnában. Néhány bajai család úgy határozott, hogy idény kirándulást tesznek a bulgárok híres fűrdőhelyére: Várnába. Onnan irtak ma rövid anizskártyát a Független Magyarországra szerkesztőségnek s a levélben ezeket írják: Gyönyörű ut után érkezünk meg Várnába a Jupiter nevű nemzetközi expresszhajón. Az ut nagyszerű volt, hát még itt a tenger. A fűrdőhely szépsége minden képeletet felülmul. Az ember nem akarja elhinni, hogy a Balkánon van. Az élet rendkívül olcsó, még a legelőkelőbb helyeken is. Egy fagyalt 20 fillér. De az itteni olcsóságot majd egy levélben összehasonlítás végett számokkal fogjuk illusztrálni. Wunderlich Jánosné, Nemes Lajosné, Wunderlich János városi főpénztáros, Nemes Lajos és Kardos János.

Árverés a zálogházban. A hatóságilag engedélyezett bajai magánzálogházban a napokban árverést tartottak. 184 tétel került árverésre, de csak 35 kelt el az árverésen, amely iránt igen csekély érdeklődés nyilvánult meg. Az embereknek nincs pénzük, amit igazol az is, hogy luxus tárgyakat, mint arany holmikat senkisémet vett. Amint valami értékesebb volt, nem akadt rá vevő. Három pengőn felüli tárgyakra alig licitáltak. Tollnemű egyáltalán nem kelt el. Nehéz idők járnak s ezt még szegénység bankja: a zálogház is érzi.

Utlevélforgalmi statisztika. Így nyaranta erősebb lendületet vesz az utazás, amit az egyre emelkedő utlevél forgalom igazol. A rendőrség kimutatása szerint júniusban a rendőrség kiadott családi ügyben 27, tanulmányi célokra 30, üdülési és gyógykezelési célokra 24 és hivatalos ügyben 1, összesen 82 utlevelet.

Gyomor és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, föfluvódásnál, felbőgögnél, gyomorégésnél, hányingernél 1-2 pohár természetes **Ferenc József** keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztő szerveket. Kórházi jelentésekben sokszor olvastuk, hogy a „**Ferenc József**“ viz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. **A Ferenc József** viz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Leszállították a buza előleget Kanadában. Ezidén a Manitóba I. átvételénél előleg gyanánt a pool csak 17.93 pengőt ad, míg a múlt évben még 21.10 pengőt kaptak ezen a részen a gazdák.

Statisztika a bűncselekményekről. Trenka Kálmán rendőrfőtanácsosnak a városi közigazgatási bizottság ülése elé terjesztett jelentése szerint testi épség ellen 10 és vagyonellen 52 bűncselekményt követtek el júniusban. A kinyomozott tettesek száma 46, azaz 61 percent. A bejelentett kár 6077 pengő. Ebből vidéki bejelentés 1060 pengő. A nyomozás során megtértült 1787 P.

A jégverés kártevése. A múlt vasárnap éjjeli vihar során a bácsalmási szőlőket is elverte az esővel elegyes jég. Különösen erős jégkár szenvedtek a Krahl-szőlők, ahol mintegy 3000 hold területen nemcsak a szőlőfejeket, leveleket, de még a fiatal hajtásokat is leverte a jég. Itt 30 és 80 százalék közti jégkárt szenvedtek a gazdák. Néhány perc alatt veszendőbe ment sok száz család reménye és kenyere. Különösen nagy kárt okozott a jég Kunbaján, ahol 40-50 százalékos a kár. Itt oly nagy szemekben esett a jég, hogy ablakokat vert be, sőt több helyen a tetőcserepet is eltörte s még másnap reggelre sem olvadt el az utcákról. Galambtojás nagyságu jég verte végig a kunbajai határt. Hogy milyen nagy volt a jég, igazolja az, hogy még másnap délelőtt is lapátolták a laposokban a jeget. Az árkokban pedig térdig ért. Becslés szerint egyes helyen 50-60 százalék a jégkár. — Bácsalmás előjárósága azonban intézkedett a kár megállapítása iránt és elrendelte a nagyobb kárt szenvedettek adójának leírását.

A vizumkényszer ellen. A magyar gazdasági élet egyik legégetőbb problémája a vizumkényszerítés kérdése. A gazdasági érdekképviseletek bevonásával ez ügyben a külügy, majd kereskedelemügyi minisztériumban ez ügyben nagyszabású ankét volt, amelyeken az idegent forgalmi érdekelttség delegáltjai azt kérték, hogy a magyar kormány minden reciprocitásra való tekintet nélkül törölje el a vizumot. Elsősorban Romániával, Jugoszláviával és Csehszlovákiával szemben kell eltörölni a vizumot, mert bár a Belgiummal, Svájcjal és Hollandiával szemben való vizummegszüntetés is hasznára van a gazdasági életnek, a legfontosabb mégis csak az, hogy az utóállamokkal szemben szűnjék meg a vizum.

Kényelmes ülésű személy-

Autó

helyi és vidéki turákra olcsón bérelhető Balog Andornál, Baja, Árpád-utca 6. Telefon 342. sz.

U-R-A-N-I-A

1930. július 16-án, szerdán d. u. 6 s este fél 9 órakor.

Az idei szezon legművészebb filmje.

NÉVTELEN HŐSÖK.

(Bosszu ördöge.)

Dráma 8 felv. Fősz.: Jack Holt és Betty Compson
Ezt követi:

Éva bukása.

Vígjáték 7 felv. Fősz.: Patsy Ruth Miller, Ford Sterling, Arthur Ranken.

Híradó.

:-:

Híradó.

Temetés. Szombaton reggel 6 órakor pár hetes bbetegeskedés után meghalt özv. Achátz Gyuláné tanítónő, néhai Achátz Gyula volt bírói tiszviselő özvegye 48 éves korában. Özv. Achátzné az Anya és Csecsemővédő Egyesület szolgálatában állott s mint ilyen, a tisztí főorvosi hivatalban dolgozott, ahol előzékenységgel s ügyszeretettel mindenki szimpátiáját érdemelte ki. Özv. Achátznét vasárnap d. u. 5 órakor temették el a Rókus-kápolnából. A temetési szertartást dr. Gonczlik Kálmán apátplébános végezte. A temetésen megjelentek dr. Pollermann Arthur népjóléti min. tanácsos, dr. Burtik Andor városi t. főorvos, dr. Tantos Gyula szentistváni plébános, Wunderlich József városi közgyám és az összes bajai postai tisztviselők s a népes rokonság.

A testnevelési alap fölött csak a testnevelési tanács diszponálhat.

A vármegyei kisgyűlések hatáskörére vonatkozólag rendkívüli figyelemreméltó határozatot hozott a belügyminiszter.

Az utóbbi időben ugyanis többször előfordult, hogy a vármegyei testnevelési alap terhére kiadásokat szavaztak meg azon hiszemben, hogy arra illetékesek a kisgyűlések. A belügyminisztérium ezen határozatokat megsemmisítette, mert a törvényhatósági bizottságnak a testnevelési alapra vonatkozólag egyéb hatásköre nincs, mint hogy a saját költségvetésébe a testnevelési alaphoz való hozzájárulás összegét is beállítja.

A belügyminiszteri döntés szerint a testnevelési alap felhasználása tekintetében a testnevelési bizottság jogosult határozni oly esetekben is, amidőn a testnevelési alap költségvetésében elő nem nem irányzott kiadások megszárazásáról van szó.

Rádió

Hétfő, július 14

- 3:00: Piaci árak és árfolyamhírek.
- 3:30: Molnár Ede novelái.
- 4:45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek.
- 5:00: Tót-magyar nyelvtanítás.
- 5:30: Zenekari hangverseny.
- 6:50: M'ricz Zsigmond felolvasása.
- 7:20: Kurucz-est.
- 8:30: Mozart hangverseny.
- Után időjelzés, időjárásjelentés.
- 10:15: Somogyi Gyula francianyelvű előadása.
- Majd Bura Marci és cigányzene-karának hangversenye.
- TELEFONHIRMONDÓ: A műsor egész nap azonos a rádióval.

A SINGER VARRÓGÉPEK MEGIS A LEGJOBBAK!

Értesítjük

a mélyen tisztelt közönséget, hogy f. hó 12-től, szombattól kezdődően a külföldi turnéjáról visszajött.

Hungária-Dzsasz

játszik kerthelyiségünkben. Kérjük közönségünk további szíves látogatását Kitérő tisztelettel Preimájertem.

Zsákot,

ponyvát olcsó szolid árban kölcsön ad

Schön Márk

Baja, Zichy Bódog-tér 2.

(Kakas bolt)

Toth Kálmán szoborral szemben.

Értesítés!

Értesítem a n. é. közönséget és jóbarátaimat, hogy fiam Goldberger Sándor, július 1-én, Pihászka-u. 3. szám alatt

étkezőt,

kávézót és falatozót

nyitott.

Kérem mindazon jóbarátaimat és ismerőseimet, fiamat, illetve bennünket ezen vállalkozásunkban támogatni szíveskedjenek.

Reggeli kávé, 10 órai uzsonna, mindenféle hűtő italok jutányos áron kaphatók. Ebéd és vacsorakiosztások árkedvezményben részesülnek és kívánatra házhoz szállítjuk.

Szíves támogatásukat kérem

GOLDBERGER MIKSA.

Elsőrendű prima szövött

Nádroletta

a legolcsóbb árban nagyon előnyös

fizetési feltételek mellett kaphatók

FEKETE ADOLF

Baja,

Szent László-utca 19.

Értesítés!

Értesítem a n. é. közönséget és jóbarátaimat, hogy a jó hírnévnek örvendő

Aranykacsa vendéglőt

átvettem. Törekedésem oda irányul, hogy k. vendégeimet mindenkor megelégedésükre kiszolgáljam. Minden időben hideg és meleg ételek, szintugy jó italok kaphatók.

Szíves jóakaratomra ajánlom magam,

Kalapos István

vendégfő.

Műkö

lépcsők
labazatok
sirkövek
sirkertések
sirkurkolások

legszebb kivitelben jutányos árban szavatossággal készít

Grünhut és Társa

Telefon 160. — Városi iroda: Türr István-ucca 5.

ETERNIT
anyageladási és
tetőfedési
vállalat.

Telefon: 290.

Lerakatok:

DELŐ Géza
fatelepein.

Telefon: 105.

ETERNIT ÜDVAR

BAJA,
BUDAPESTI-UT

Baján, a Belvárosban, Pázmány u.
az Ertl-féle kert mellett ujonnan
épült adómentes 3 szobás

családi ház

hall és összes mellékkeliségekkel együtt
szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést Mikolczky Ferenc,
Petőfi Sándor u. 43.

**Bérbe adom
vagy eladom**

augusztus 1-ére Erzsébet királyné utca
42. szám alatti

lakóházamat

mely áll 6 szobából, vízvezetékes für-
dőszobából, összes mellékkeliségek-
ből, dísz- és konyhakertből, garage-ből
és kocsiszinből.

Érdeklődni lehet:

Weidinger Dezsónél
Szent Antal-utca 17.

Jul. 14-tól jul. 21-ig.
reggel fél 8 óráig

**Dr. Makray László
Gyarmati Emil**

gyógyszerész patikája tart

éjjeli szolgálatot.

az ügyeltes gyógyszerár
vasárnap délután is nyitva áll
a közönség rendelkezésére.

Celluloid ajtóvédők.

Rendeléseket felvesz Polgár Gyula
Túrr István-utca 5 Telefon 234.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. vevő-
közönséget, hogy átvettem a „Merz”
írógépgyár képviseletét. A Merz író-
gépek kiválósága, tökéletessége és ol-
csósága fogalom az írógép szakmában.
Kivánatra a „Merz” írógép készség-
gel bemutatam.

A „Vesta” varrógépeknek és „Kay-
ser” kerékpároknak, melyeket már bé-
keidőben is árusítottam, a képviseletét
Baja és környékére szintén átvettem.

A gépek minőségéről számtalan el-
ismeréssel szolgálhatok.

Tisztelettel

Fränkel Ignác
mechanikus Baja.

A valódi Hatschek-féle

Eternit
Pala és cső
Könnyű, törhetetlen,
fagy- és tűzmentes.

Főelárusító:
GOLDSCHMIDT LAJOS
utóda,

Zádor Oszkár

Tetőfedési vállalata Baja, Sugovica parton. Telefon 210.

Saját gyártmányu
tők és uborkagyalu
prima minőségben, olesón
kapható.

Utry Pál Fiai

Telefon 280 Alapítás 1895

Gyönyörűen sikerült vörös izlandi és
Fogolyvörös keverék baromtiból 80 drb

jérce

eladó Papp János aivéginél Bátmonos-
toron. Érdeklődni lehet Monostori Pál-
nál is Baján, Deák Ferenc utca 10.

Saját gyártmányu

**nyugagyak
és vas táboriagyak**
előnyösen beszerezhető

UTRYNÁL.

Erzsébet kir. né-u. 38. Tel 280.

Kitűnő karban lévő
hangverseny-

zongora

a Flórián-utca 51. sz. alatt eladó.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

*Kezredő finálési feltételek.
Működő házi részletek.*

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

**Autó, Motorkerékpár, Motorcsónak és Stabil-
motor-tulajdonosok figyelmébe!**

Ajánlják nemcsak magánosok, de többek között: Bugatti, Puch-
művek R. T. Hupmobile. Steyrművek, Norton, Ford, Indián,
Ariel-Morgan-Velo-
cette, Magyarország
vezérképviselői is a
felsőolaj használatát. Ismertetőt, illetve katalógust díjmentesen
küld a „Wing Oil” Baja és környéke képviselője

Wing Oil

Fränkel Ignác, Baja

Mechanikai műhely. Bpesti-út 16. sz.

Raktár.

Corvin-nyomda Baja.

Mátyás király-tér 10 szám. — Telefon 164.

Arjegyzékek, körlevelek,
meghívók, könyvek, levél-
papirok és mindenféle
kereskedelmi nyom-
tatványok legmo-
dernebbül, izlé-
ses és művészi
kivitelben

csak

a CORVIN
műnyomógépén készülnek

Lerakatok:

Wildmann Kálmán, Dezső
Gara.

Liebhauser Lőrinc
Vaskut.

Erdős István
Érsekcsanakád.

Kalmár Sámuel
Nemesnádudvar.

Wittner Márton
Bácsbokod.

Kovács János
Bátmonostor.